

Kort om notat om frivilligt arbejde eller frivillig indsats

Indhold

Notatet beskriver, hvad frivilligt arbejde og frivillig indsats er i forhold til arbejdsskadesikringsloven.

Notatet består af et generelt afsnit, hvor begreberne frivilligt arbejde og frivillig indsats bliver beskrevet. Endvidere beskriver notatet, hvornår en arbejdsgiver har pligt til at tegne arbejdsskadeforsikring for de frivillige. Denne del efterfølges af konkrete eksempler på både frivilligt arbejde og frivillig indsats, samt et afsnit om grænsetilfælde.

Frivilligt arbejde er omfattet af loven

Arbejdsgivere har pligt til at tegne arbejdsskadeforsikring for frivillige, der udfører arbejde i lovens forstand. Ved arbejde i lovens forstand forstås, at der består et tjeneste-/antagelsesforhold mellem arbejdstageren og arbejdsgiveren. Endvidere har arbejdet nytteværdi af enten fysisk eller immateriel karakter for arbejdsgiveren. Det er således ikke afgørende, om der udbetales løn.

Ved vurderingen af, om der er tale om frivilligt arbejde, skal der foretages en afvejning af følgende kriterier:

- Er der en instruktionsbeføjelse? Det vil sige har arbejdsgiveren en ret til at lede og fordele arbejdet?
- Er der tale om et reelt stykke arbejde, hvor der er en nytteværdi?
- Skulle en anden have udført arbejdet, dersom den frivillige ikke havde udført arbejdet?
- Er der et ansættelseslignende forhold?
- Er der en fast vagtplan og skal der i tilfælde af fravær findes en afløser?

Ingen af kriterierne kan stå alene, og vurderingen er konkret i den enkelte sag. Hvis ovenstående kriterierne kan besvares bekræftende, taler det for, at der er tale om *arbejde* i lovens forstand.

Eksempler på frivilligt arbejde

Indsamlinger, frivillige i genbrugsbutikker, visse frivillige figuranter til katastrofeøvelser, forsøgspersoner med videre.

Frivillig indsats er ikke omfattet af loven

Frivillige indsatser de opgaver vi udfører, uden at de er arbejde i lovens forstand. Til vurdering af, om der er tale om frivillig indsats, skal der foretages en afvejning af følgende kriterier:

- Er der ikke instruktionsbeføjelse? Det vil sige, har arbejdsgiveren ikke konkret beføjelse til at lede og fordele indsatsen
- Resulterer arbejdet ikke i en nytteværdi af enten fysisk eller immateriel karakter?
- Hvis den frivillige ikke udførte indsatsen, skulle en anden så have gjort det, eller ej?
- Er indsatsen defineret så løst, at der ikke er tale om et ansættelseslignende forhold?
- Er der tale om social og humanitært arbejde?

Eksempler på frivillig indsats

Besøgsvener, besøgshunde, forsøgspatienter med videre.

Eksempler på grænsetilfælde

Foreningsarbejde, festivaler, lektiehjælp, rådgivning med videre.

Lovhjemmel

Der er i notatet henvist til lov om arbejdsskadesikring § 2 og § 48, stk. 6, værnepligtsloven og lov om klage- og erstatningsadgang indenfor sundhedsvæsenet

Principafgørelser nævnt i notatet

U-3-96 (besøgsven for Dansk Røde Kors), U-8-08 (træner for en idrætsforening), 130-09 (indsamling for Kræftens Bekæmpelse), 72-11 (flagpost ved motocrossløb) og 107-11 (forsøgspatient).

Andre principafgørelser om emnet

U-2-07 (Partsreder)